

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

10.2.e

10.2.e minfin.nl
www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e 10.2.e

M 10.2.e

Datum

7 januari 2021

Notitienummer

2021-0000003676

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e

Kopie aan

notitie

Vorbereiding Catshuissessie COVID-19 10 januari
2021

Aanleiding

Op zondag 10 januari vindt van 14:00 tot 16:00 uur een bespreking in het Catshuis plaats over Corona. De bespreking zal zich met name richten op de scenario's voor continuering, opschalen of afschalen van de maatregelen na 19 januari, inclusief de scholensluiting. Er zijn geen stukken verstrekt, eventuele stukken worden ter plekke verspreid.

Bijgaand vindt u de voorbereiding voor het Catshuis op de volgende punten:

1. Epidemiologisch beeld
2. Scenario's maatregelen
 - Bijlage 1: Sheets Trojka voor Catshuissessie 10 januari
3. Maatregelen bevorderen thuiswerken
 - Bijlage 2: Notitie maatregelen bevorderen thuiswerken ivm opheffen schoolsluiting.
4. Vaccinatiestrategie

1. Epidemiologisch beeld

Advies

- U kunt de presentatie van Van Dissel aanhoren, ook over de eerste effecten van de Britse variant.
- U kunt nogmaals vragen naar de duiding van de (dalende) concentratie van het coronavirus in het rioolwater. Het RIVM heeft in de MCC van 18 en 22 december aangegeven hier bij u op terug te zullen komen.

Actuele cijfers besmettingen en ziekenhuisbezetting

- De weekcijfers zijn dinsdag 5 januari bekend gemaakt. Het RIVM heeft in de vorige 7 dagen 56.440 besmettingen vastgesteld. Dat zijn er ruim 10.000 minder dan een week eerder. Op donderdag 7 januari was het aantal besmettingen met 9737 ca. 2000 hoger dan het weekgemiddelde.
- Het percentage positieve tests ging van 13 naar 13,7 procent. Onduidelijk is hoe het komt dat het aantal testen daalt, maar dat het aantal positieve gevallen relatief gezien stijgt. Het kan zijn dat mensen tijdens en na de feestdagen minder geneigd waren om zich te laten testen, of dat de lockdown wel effect heeft en minder mensen klachten hebben.
- Het aantal mensen dat zich heeft laten testen was voor de tweede week op rij lager dan de week daarvoor. Dit keer was er een daling van 16 procent te zien.
- Het reproductiegetal lag op 18 december op 0,91. Dit is dus net nadat de lockdown van 15 december is ingegaan.

- Het aantal ziekenhuisopnames lijkt te stabiliseren en neemt mogelijk al licht af. In totaal lagen er op 7 januari 2764 mensen met corona in het ziekenhuis (6 januari: 2835), van wie 712 op de IC (6 januari: 704).
- In Ierland en in het VK zijn de besmettingen de afgelopen twee weken snel opgelopen. Met name de situatie in Londen is zorgwekkend. De situatie is echter niet geheel te vergelijken met Nederland, omdat in het VK en Ierland er tot voor kort minder vergaande maatregelen waren dan in NL.

2. Scenario's maatregelen

Advies

- U kunt aangeven dat, ongeacht de huidige epidemiologische situatie, moet worden gekeken of versoepelingen in het onderwijs (+ kinderopvang) mogelijk zijn. Dit werd in de ACC-19 van 7 januari ook breed gedragen. Opening van het primair onderwijs en de kinderopvang is van enorm groot sociaalmaatschappelijk belang.
 - Het nog langer hebben van afstandsonderwijs is schadelijk voor kinderen.
 - Leerachterstanden lopen verder op, op lange termijn leidt het tot minder menselijk kapitaal.
 - Op korte termijn leidt dit tot productiviteitsverlies van de ouders.
- Dit is ook de hoofdboodschap die de trojka ambtelijk aan de NCTV heeft meegegeven (zie bijlage 1: *Sheets trojka voor Catshuissessie 10 januari* voor uitgebreidere informatie die door trojka aan NCTV is meegegeven. Deze bijlage wordt ook meegegeven aan mSZW en mEZK).
- U kunt daarbij aangeven dat u de zorgen begrijpt over de Britse variant, maar desondanks van mening bent dat het PO en de KO z.s.m. weer open moeten gaan. We moeten er in het PO en de KO alles aan doen om zo veilig mogelijk les te kunnen geven en de virusverspreiding te beperken. MOCW zal hier waarschijnlijk minder hard inzitten en zal als het OMT negatief adviseert, waarschijnlijk meegaan met het advies van het OMT.
- Om het belang van het fysieke onderwijs te onderstrepen, kunt u aangeven dat andere maatregelen ervoor moeten zorgen dat de besmettingen teruglopen. In de ACC van 7 januari is aangegeven dat je dan vooral moet kijken naar maatregelen die de bron aanpakken en geen verdere sectorale verzwareningen of symbolische maatregelen moet nemen.
- U kunt nogmaals benadrukken dat werkgevers moeten zorgen dat mensen thuis blijven werken. In bijlage 2 van deze voorbereiding treft u een notitie aan met maatregelen ter bevordering van thuiswerken ivm opheffing van afstandsonderwijs.
- U kunt EZK steunen in het verzoek om voor de detailhandel click en collect mogelijk te maken. Nu is dit alleen mogelijk voor de bouwmarkten. De detailhandel wordt hierdoor tegemoetgekomen, waardoor de langere sluiting wellicht makkelijker uit te leggen is. Andere landen om ons heen doen dit ook al. Het argument van de NCTV dat het dan te druk wordt in de winkelstraten vinden wij te voorbarig.
- U kunt aangeven dat u twijfels heeft bij het verder verzwaren van maatregelen. Veel zit in gedrag en naleving. Nog meer sectorale maatregelen waarbij de kosten voor de sector veel zwaarder zijn dan de baten die het oplevert, zijn ons inziens onwenselijk en het is onduidelijk hoeveel extra maatregelen nog toevoegen aan de inperking van het virus. Daarnaast is het verder inperken van thuisbezoek wellicht wel effectief, mits deze ook nageleefd wordt, maar is dit sociaalmaatschappelijk een zware maatregel.
- U kunt aangeven dat u begrijpt dat men naar Duitsland kijkt, maar dit mag ons inziens geen doorslaggevend argument zijn om in NL ook de lockdown te verlengen. In Duitsland en België wordt een ander beleid gevoerd dan in NL en het is niet zo dat we Duitsland en België altijd

volgen. De detailhandel in België is momenteel bijvoorbeeld gewoon open.

Toelichting

- De scenario's voor continuering, afschalen of opschalen van maatregelen zullen worden besproken in het Catshuis 10 januari. Besluitvorming zal plaatsvinden op dinsdag 12 januari in de MCC-19, dan zal ook een persconferentie worden gehouden. Gelet op het huidige epidemiologisch beeld lijkt het continueren van het huidige pakket de hoofdroute te zijn. de grootste discussie wordt verwacht of het onderwijs weer fysiek kan starten of nog langer afstandsonderwijs nodig is.
- Politiek zal er mogelijk wel druk worden uitgeoefend om te verzwaren of het gehele pakket (incl. onderwijs) te continueren om niet achteraf verweten te kunnen worden dat er te laat ingegrepen is.
- De scenario's die voorliggen zijn:
 - Scenario 1 - Voortzetting huidige lockdown (afgekondigd op 14/12)
 - Scenario 2 - Opties voor beperkte aanpassingen van de huidige lockdown (waar fysiek PO en/of VO en openstelling kinderopvang het meest waarschijnlijke is)
 - Scenario 3 - Opties voor aanscherping van de huidige lockdown. Volgens de NCTv ligt de avondklok als enige mogelijke verzwaring nog op tafel.
- De trojka op de scenario's het volgende advies meegegeven aan de NCTV:
 - De scenario's vergen o.l. geen uitleg over welk scenario de grootste sociaalmaatschappelijke en economische gevolgen heeft. De appreciatie van de trojka ziet met name op de prioritering binnen de ruimte die er is voor versoepelingen.
 - **Hoofdboodschap:** Openen van primair onderwijs heeft vanuit economisch en maatschappelijk perspectief prioriteit, en dient ook indien de epidemiologische situatie geen aanleiding geeft tot versoepelingen, te worden overwogen.
 - Er is een politiek besluit nodig in hoeverre afstandsonderwijs nog verantwoord en proportioneel is. Gegeven de grote, groeiende en permanente schade is goed denkbaar **dat de epidemiologische baten van afstandsonderwijs niet opwegen tegen de schade die de maatregel veroorzaakt aan de maatschappij, economie en volksgezondheid.**
- Het advies van de ACC-19 is om, ongeacht het epidemiologisch beeld, te kijken naar mogelijkheden voor versoepelingen in het onderwijs en de kinderopvang, waardoor fysiek onderwijs weer mogelijk zou worden.
- In de ACC-19 is daarnaast besproken dat als er al aan verzwaringen wordt gedacht, dan goed moet worden gekeken dat het geen symbolische verzwaringen zijn. Het is van belang om te kijken naar verzwaringen die effect hebben op de verspreiding en huidige brandhaarden.
- Het SCP zal in de voorbereiding worden aangesloten om in de scenario's ter voorbereiding op het Catshuis mee te kijken, zodat de effecten van de scenario's op de samenleving kan worden betrokken.
- In de ACC-19 van 7/1 is onderschreven om bij ieder besluit rondom maatregelen de komende periode steeds opnieuw te kijken naar de situatie waarin we zitten, en daarbij naast het epidemiologisch beeld ook de testcapaciteit en vaccinatie te bekijken. Daardoor komen we namelijk steeds in een andere situatie terecht, die breed moet worden betrokken en gewogen in de besluitvorming.

3. Maatregelen bevorderen huiswerken

Aanleiding

- De MP en MVWS hebben aangegeven dat het afdwingen van thuiswerken een belangrijke aanleiding is voor de scholensluiting. Kinderen betalen zo voor de onwil van volwassenen om zich aan de regels te houden, met grote gevolgen op korte en lange termijn.
- Om de discussie over het onderwijs open te breken zijn er ook alternatieve maatregelen om het thuiswerken te bevorderen. Deze variëren van goed (politiek) haalbaar tot nuttig als munitie in de discussie.
- In bijlage 2 (notitie *maatregelen bevorderen thuiswerken ivm opheffen scholensluiting*) vindt u een nadere toelichting op onderstaand advies, vergezeld van een tabel met daarin de maatregelen inclusief ingeschatte haalbaarheid.

Advies

- U kunt tijdens de Catshuissessie in ieder geval de no-regret maatregelen inbrengen.
 - 1. Afwegingskader thuiswerken: Er is momenteel geen duidelijk afwegingskader beschikbaar, waardoor bedrijven en werknemers zichzelf het voordeel van de twijfel kunnen gunnen bij de vraag of thuiswerken voor hen van toepassing is. Door beter te operationaliseren nemen we onduidelijkheid weg. Deze maatregel is een randvoorwaarde voor veel van de andere maatregelen. Als we thuiswerken willen belonen en/of niet-thuiswerken straffen, moet het kader duidelijk zijn.
 - 2. Campagne i.s.m. werkgeversorganisaties/brancheverenigingen: Goede en slechte voorbeelden van grote en kleine bedrijven kunnen helpen om een duidelijke norm te stellen. Een al dan niet gezamenlijk campagne van overheid en werkgevers/brancheverenigingen (evt. incl. *"naming and praising/shaming"*) kan het belang van thuiswerken nog verder benadrukken. N.B.: EZK betoogt dat dit al veelvuldig gebeurt, wij zien nog mogelijkheden.
- Maatregel 7a (boete voor ongeoorloofd niet-thuiswerken) is wat ons betreft de meest gerichte maatregel om het aantal thuiswerkers te vergroten. Hiervoor is een wetwijziging nodig die waarschijnlijk minimaal een aantal weken in beslag neemt. Handhaving kan steekproefsgewijs. Alleen het aankondigen van of dreigen met deze maatregel op termijn zou voldoende kunnen zijn om in ieder geval de scholensluiting terug te draaien.

4. Vaccinatiestrategie

Advies

- Indien wordt gesproken over de vaccinatiestrategie, kunt u vragen hoe er de komende tijd wordt opgeschaald in de vaccinatiecapaciteit. We voorzien veel vaccins, waarvoor wij ons afvragen of de huidige prikcapaciteit op de GGD locaties en de huisartsen wel toereikend is. u
- U kunt aangeven dat we ons op alle scenario's logistiek moeten voorbereiden. Als er miljoenen vaccins beschikbaar komen, moeten we ook zorgen dat die z.s.m. (bv binnen een week) gezet worden. Er moet geen kostbare tijd verloren worden met vaccins die te lang blijven liggen, omdat logistiek het aantal priklocaties niet op volledige capaciteit is.
- U kunt aangeven dat het van belang is dat VWS hier ook buiten de reguliere structuren blijft denken (groter).

Toelichting

- Op 5/1 vond een debat in de Tweede Kamer plaats, dat zich met name richtte op de vaccinatiestrategie.
- De Tweede Kamer plaatste kritische noties over de strategie: NL loopt achter (laatste in Europa, waarom niet meer scenario's uitgewerkt

en eerder voorbereidingen getroffen/GGD in stelling gebracht?), de beschikbaarheid van vaccins en (gebrek aan) wendbaarheid in de uitvoering (ook Pfizer inzetten voor kwetsbare ouderen?), over (de koppelingen van de) registratiesystemen. Iedere prikt telt.

- We delen deze zorgen van de Kamer grotendeels. Er zijn nog veel vragen, die ook in het DOC-19 en de ACC-19 zijn gesteld. Dit betreft vragen als: Is de logistiek en infrastructuur op orde, zodat we gelijk kunnen vaccineren als de vaccins beschikbaar zijn? Als blijkt dat we qua infrastructuur nog niet klaar zijn voor de start van de vaccinaties voor een bepaalde groep (ouderen in verpleeghuizen), kunnen we dan de vaccins inzetten voor een andere groep waar we wel klaar voor zijn? Dat is wendbaarheid. Het is onwenselijk dat de vaccins weken onaangeroerd blijven liggen.
- Er zijn uiteraard aanvullende locaties ingericht voor het toedienen van vaccinaties, zoals via de huisartsen. Het is wel van belang dat hierop de adequate voorbereidingen tijdig worden getroffen.